

Raadsinformatiebericht

Collegevergadering: 8 juli 2025

Zaaknummer : 1324429
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Raadsinformatiebericht: stand van zaken (tijdelijke) huisvesting Oekraïense vluchtelingen, statushouders en asielzoekers.

☒ Ter informatie/update	☐ Toezeggingen/actielijst commissie of raad
☐ Beantwoording schriftelijke vragen	☐ Overige

Aanleiding

Met dit raadsinformatiebericht informeert het college de gemeenteraad over de actuele stand van zaken ten aanzien van opvanglocaties in Heemstede. Het betreft de opvang en huisvesting van asielzoekers, statushouders en Oekraïense vluchtelingen. Gemeente Heemstede houdt de raad ieder kwartaal op de hoogte van relevante ontwikkelingen binnen het ruimtelijk en sociaal domein.

Oekraïense Ontheemden

Aantallen

- Op dit moment wonen er 125 Oekraïense ontheemden in de opvang in Heemstede.
- Er ontvangen op dit moment 10 gezinnen leefgeld.
- 51 Huishoudens betalen een eigen bijdrage aan de gemeente.
- 3 Huishoudens zijn vrijgesteld van het betalen van de eigen bijdrage op inkomen.
- 14 Oekraïense ontheemden verblijven in de particuliere opvang op 9 verschillende adressen.

In Heemstede zijn op dit moment in totaal 169 beschikbare opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Sinds 13 november 2024 heeft Heemstede de inspanningsverplichting om 164 opvangplekken te realiseren voor Oekraïense vluchtelingen.

Herenweg 55

In mei 2025 is het project aan de Herenweg 55 opgeleverd door de aannemer en aansluitend in gebruik genomen door de bewoners. Tijdens de ingebruikname vinden nog afrondende

werkzaamheden plaats. De herinrichting van de tuin is gereed, op basis van een ontwerp dat in overleg met de klankbordgroep tot stand is gekomen. Daarnaast wordt zonwering geplaatst om oververhitting in de zomermaanden te voorkomen. Op zaterdag 28 juni vond de feestelijke opening plaats waar bewoners en omwonenden samenkwamen voor een rondleiding door het pand en een gezellig hapje en drankje. Conform afspraak vindt begin juli een vervolgesprek plaats met de klankbordgroep om de eerste ervaringen uit te wisselen. De deelnemers van de klankbordgroep Herenweg zijn door de gemeente in contact gebracht met de sociaal beheerder, waar zij te allen tijde contact mee kunnen opnemen in het geval van vragen, initiatieven of zorgen omtrent deze opvanglocatie

Princehof/Glipperweg 55-57

Het projectteam is momenteel bezig met de aanbesteding voor dit project. Verschillende marktpartijen zijn uitgenodigd om een plan van aanpak te maken voor het bouwkundige ontwerp. De uitvraag is gebaseerd op een voorlopig ontwerp, waarbij partijen gevraagd zijn te laten zien hoe zij het gebouw willen realiseren binnen de gestelde ontwerp grenzen.

Op korte termijn wordt een partij geselecteerd voor de verdere uitwerking van het ontwerp en de voorbereiding van de vergunningsaanvraag. In deze fase worden betrokkenen zoals omwonenden, de architect en de gemeente actief betrokken bij het proces. Naar verwachting kan de sloop van het bestaande gebouw aan het einde van 2025 starten. De verwachting is dat de kosten hoger zijn dan het initiële door de raad vastgestelde budget uit 2023. We zijn met het Rijk in gesprek over eventuele vergoeding van kosten binnen dit project. De verwachting is dat het college hierover aan de raad kan rapporteren bij de voorjaarsnota 2026.

Kerklaan 61

Eind 2024 is er een intentieovereenkomst gesloten met ELAN wonen. Na deze intentieovereenkomst heeft ELAN wonen de eerder uitgevoerde massastudie nogmaals geanalyseerd en gekeken naar een passende massa voor de locatie. Op dit moment zijn partijen met elkaar in gesprek om deze massa te optimaliseren voor verdere uitwerking van het ontwerp. Bij definitieve vaststelling van de massastudie zal ELAN wonen een planning opstellen voor het project.

De locatie aan de Kerklaan 61 is ruim drie jaar geleden in gebruik genomen als noodopvang voor Oekraïense ontheemden. Inmiddels is geconstateerd dat de onder andere de slaapunits om aanpassingen vragen om de leefkwaliteit op deze locatie te verhogen. Om die reden is in de afgelopen periode geïnventariseerd welke fysieke verbeteringen nodig zijn. Tijdens de raadsvergadering van 26 juni 2025 is besloten om deze verbetermaatregelen tijdens het zomerreces door te voeren. Het doel is om de leefbaarheid op de locatie op korte termijn te verbeteren. De financiering van de werkzaamheden vindt plaats vanuit rijksmiddelen.

Workshops Empatia 'Mentale Veerkracht'

Op 9 mei en 20 juni is door Empatia (de landelijke organisatie die zich inzet voor geestelijke gezondheidszorg voor Oekraïense ontheemden in Nederland als onderdeel van Opora) een tweetal workshops georganiseerd voor Oekraïense ontheemden die worden opgevangen in Heemstede. De workshops zijn gericht op mentale veerkracht, omgaan met conflicten, cultuurverschillen en traumaverwerking. De gemeente faciliteert deze workshops door hiervoor Plein1 beschikbaar te stellen. De workshops worden kosteloos verzorgd door Empatia. Het college acht het van belang in te zetten op mentaal welzijn van Oekraïense vluchtelingen: het WODC constateerde al enige tijd geleden dat er relatief veel mentale gezondheidsproblemen zijn onder Oekraïners. Door in te zetten op laagdrempelige initiatieven die lokaal georganiseerd kunnen worden wordt gewerkt aan mentale veerkracht en participatie in de samenleving.

Start van het project 'Circles of Change'

Op Internationale Vrouwendag (8 maart) is het project Circles of Change gestart op meerdere opvanglocaties. In twee zogenoemde 'cirkels' nemen in totaal 20 vrouwen deel: 8 Oekraïense ontheemden en 12 inwoners van Heemstede. Het doel van het project is het bevorderen van onderlinge ontmoeting en verbinding tussen inwoners en ontheemden op een toegankelijke en informele wijze. De eerste bijeenkomsten vonden plaats op locatie Plein1 en kenden een positief en laagdrempelig verloop. Het project richt zich op het versterken van sociale cohesie op basis van wederzijds vertrouwen en gedeelde ervaringen. Eind 2025 volgt een evaluatie van de impact, waarna wordt gezien of deze werkwijze breder toepasbaar is binnen de gemeente.

Asielzoekers

Informatieavonden mogelijke opvanglocaties SEIN-terrein en Binnenweg

Op 19 en 21 mei zijn door het college twee informatieavonden georganiseerd voor omwonenden van het SEIN-terrein en de locatie aan de Binnenweg. Tijdens deze bijeenkomsten is toelichting gegeven op het voorstel van het college aan de raad om deze locaties voor te stellen aan het COA. Ook zijn aanwezigen geïnformeerd over de vervolgstappen in het proces. De avonden verliepen ordentelijk en boden gelegenheid tot het stellen van vragen en het delen van zorgen.

Behandeling brieven en WOO-verzoeken

In de aanloop naar de raadsvergadering van 26 juni 2025, waarin de raad haar wensen en bedenkingen uitsprak over het al dan niet voordragen van het SEIN-terrein en het voormalige postkantoor aan de Binnenweg als mogelijke opvanglocaties, heeft de gemeente circa 700 reacties en vragen van inwoners en belanghebbenden ontvangen en beantwoord. Daarnaast zijn er 27 WOO-verzoeken ingediend en behandeld.

Evaluatie opvanglocatie Heemsteedse Dreef

Conform de afspraken vinden periodiek evaluaties plaats met omwonenden van de opvanglocatie aan de Heemsteedse Dreef. De eerste evaluatie vond plaats in februari 2025, ruim drie maanden na het moment van volledige bezetting van de locatie (gekozen is om in afstemming met de direct omwonenden, het eerste evaluatiemoment op te schuiven naar een moment na de kerstvakantie). Het tweede evaluatiemoment is momenteel in uitvoering. In overleg met de buurt is het volgende evaluatiemoment gepland na de zomer zodat deze vakantieperiode kan worden meegenomen in de evaluatie. Op basis daarvan volgt een ambtelijk advies en een advies vanuit het buurtoverleg over de ervaringen en bevindingen rondom de opvang. Naar aanleiding van de eerste evaluatie is het COA gestart met een nieuwsbrief over de gang van zaken op de locatie.

Statushouders

Per 1 januari 2025 bedraagt de taakstelling voor Heemstede 30 statushouders voor de eerste helft van het jaar. Tot op heden zijn 19 statushouders gehuisvest in vijf woningen. Dit betekent dat er tot 1 juli 2025 nog 11 statushouders gehuisvest dienden te worden. In juli komen vier woningen beschikbaar, met plaats voor negen statushouders. Met ingang van 1 juli 2025 wordt de taakstelling voor de tweede helft van het jaar vastgesteld op 20 personen, aangevuld met de resterende twee uit de eerste helft van het jaar. De voortgang in de huisvesting loopt daarmee conform planning.

Op dit moment bestaan de koppelingen van statushouders aan Heemstede uit alleenstaanden en uit statushouders die wachten op gezinshereniging. Dit maakt dat de woningen die aangeboden worden

door de corporaties, veelal eengezinswoningen, niet altijd passend zijn. De krapte in Heemstede voor woningen voor alleenstaanden blijft groot.

Sociaal programma vluchtelingenopvang

In opdracht van het college is gewerkt aan een sociaal programma om de opvang van vluchtelingen in Heemstede zorgvuldig en menswaardig vorm te geven. Het programma beschrijft de sociale, educatieve en maatschappelijke begeleiding die wordt ingezet rondom opvanglocaties, met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen. Het programma legt de basis voor goede samenwerking met lokale partners op het gebied van welzijn, onderwijs, zorg, werk en veiligheid, en heeft als doel zowel de leefbaarheid op de opvanglocaties als het draagvlak in de samenleving te versterken. Dit programma wordt voor het zomerreces ter informatie gedeeld met de raad.

Werk en inkomen: inloopspreekuren

De laagdrempelige inloopspreekuren voor bewoners met vragen over werk, inkomen en daginvulling verlopen naar tevredenheid. De opkomst is stabiel en er vindt gerichte doorverwijzing plaats naar passende lokale instanties. Voor vragen over leefgeld en de eigen bijdrage kunnen bewoners terecht bij het inloopspreekuur van het IASZ, dat plaatsvindt op dinsdag en donderdag. Voor ondersteuning bij daginvulling kunnen zij terecht bij het inloopspreekuur van De Huischmeesters. Voor vragen rondom werk en arbeidsmarkttoeleiding worden bewoners verwezen naar het Werkgeversservicepunt (WSP); zij kunnen hiervoor een afspraak maken met de jobcoach.